

THAM LUẬN CỦA ĐẢNG ỦY XÃ CON CUÔNG

Giải pháp lãnh đạo, điều hành của cấp ủy, chính quyền xã, vai trò hiệp đồng, phối hợp giữa lực lượng vũ trang và sự vào cuộc tích cực của Nhân dân thực hiện trong phòng, chống thiên tai khi vận hành mô hình chính quyền hai cấp. Nhiệm vụ, giải pháp trong thời gian tới.

Kính thưa đoàn chủ tịch!

Kính thưa Đại hội!

Việc triển khai mô hình chính quyền hai cấp cho thấy những ưu điểm, song cũng đặt ra không ít khó khăn, thách thức, nhất là trong công tác phòng, chống thiên tai. Nghệ An là tỉnh có diện tích rộng, địa hình hiểm trở, thường xuyên chịu ảnh hưởng trực tiếp của bão, lũ. Yêu cầu đặt ra đối với hệ thống chính trị cơ sở là phải nâng cao năng lực lãnh đạo, điều hành, phát huy vai trò lực lượng vũ trang và sự chủ động của Nhân dân. Thực tiễn phòng, chống thiên tai cơn bão số 3, số 5 vừa qua đã khẳng định sự lãnh đạo, chỉ đạo sâu sát, quyết liệt của cả hệ thống chính trị, nhất là sự vào cuộc **“4 tại chỗ”** của các xã, phường, qua thực tiễn đã minh chứng, tổng hợp được bức tranh toàn cảnh về những kết quả nổi bật như sau:

Thứ nhất, các đồng chí Thường trực, BTV Tỉnh ủy, UBND tỉnh, UBMTTQ tỉnh có sự lãnh đạo, chỉ đạo sâu sát, quyết liệt, thông tin cảnh báo từ sớm, từ xa; thường xuyên kiểm tra, đôn đốc, nhắc nhở, động viên cơ sở; trực tiếp xuống các địa bàn trọng điểm, xung yếu để chỉ đạo,...từ đó tạo cho cấp ủy, chính quyền các xã, phường thêm niềm tin, quyết tâm, quyết đoán và trách nhiệm cao hơn, sâu sát hơn trong phòng chống bão, lũ và quan điểm chỉ đạo quyết liệt di dời người dân ra khỏi vùng nguy hiểm luôn được **“đề cao”** với phương châm **“Cảnh báo sớm – di dời kịp thời – An toàn tuyệt đối”**. Ưu điểm của việc sử dụng công nghệ, nhất là sử dụng **nhóm Zalo lãnh đạo tỉnh và lãnh đạo xã, phường** theo hướng **“thông điệp sớm và thực hiện ngay”**. Nhất là, trong bão số 3, số 5 lãnh đạo tỉnh kịp thời chỉ đạo sâu sát, quyết đoán trong từng **thời điểm vàng để vận hành thủy điện xả lũ** đảm bảo an toàn.

Thứ hai, cấp ủy, chính quyền xã, phường đã bước đầu phát huy tốt vai trò hạt nhân lãnh đạo, trực tiếp chỉ huy. Năng lực điều hành tại chỗ của Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai & TKCN cấp xã, **nhất là các xã miền Tây và các xã ven biển** – nơi có những điểm xung yếu đã phát huy vai trò **“4 tại chỗ”**, người đứng đầu cấp ủy, chính quyền và cả hệ thống chính trị luôn sâu sát, quyết liệt vận động bà con di dời, cứu hộ cứu nạn, bảo vệ an toàn tính mạng cho Nhân dân. Cả hệ thống chính trị ở các xã vùng cao của huyện Kỳ Sơn, Tương Dương cũ phải gồng mình trong mưa lũ, cứu hộ cứu nạn trong suốt **những tháng ngày dài**, kể cả đến ngày khai giảng năm học **mới 5/9** khi cả

nước hân hoan cờ hoa ngày hội đến trường thì nhiều địa phương ở nơi đây vẫn phải dùng xe ô tô hạng lớn và xuồng, thuyền để đưa học sinh vượt lũ dữ đến trường.

Thứ ba, sự vào cuộc kịp thời của Quân khu 4, Sư đoàn 324, Bộ CHQS tỉnh, Trung đoàn cảnh sát cơ động, Công an tỉnh, cùng với hàng trăm phương tiện xe chuyên dụng, xuồng; **cứ hàng chục ngàn lượt cán bộ, chiến sỹ** xuyên đêm, xuyên ngày, không quản ngại hiểm nguy, khó khăn, gian khổ dầm mình trong mưa lũ để cứu hộ, cứu nạn, khắc phục hậu quả sau bão, lũ. Đặc biệt, Bộ Quốc phòng, QK 4 đã huy động hàng chục lượt máy bay trực thăng vượt mưa to, gió lớn vận chuyển nhu yếu phẩm, hàng cứu trợ khẩn cấp đến những nơi bị cô lập; Bộ Công an đã hỗ trợ khẩn cấp triển khai xây **dựng 300 căn** nhà và nhiều công trình quan trọng...những hình ảnh trên đã trở thành điểm tựa tinh thần, làm cho cán bộ, nhân dân tin yêu, tạo nên thế trận lòng dân, thế trận an ninh nhân dân ngày càng vững chắc.

Thứ tư, các doanh nghiệp, nhà hảo tâm khắp nơi trong và ngoài tỉnh đã kịp thời hỗ trợ nhu yếu phẩm, tiền giúp dân khắc phục hậu quả. Tinh thần đoàn kết, tương trợ cộng đồng được thể hiện mạnh mẽ qua phong trào **“lá lành đùm lá rách”, “nhà nhà hỗ trợ nhà”, “thôn bản hỗ trợ thôn bản”** thể hiện được tinh thần, điểm tựa Việt Nam.

Thứ năm, Ban chỉ huy khu vực phòng thủ tỉnh phân bổ lực lượng đến các điểm xung yếu; công tác phối hợp giữa các cụm xã, giữa công an xã với công an xã và các lực lượng vũ trang ngày càng chặt chẽ với sự tham gia tích cực của người dân.

- Từ sự vào cuộc sâu sát, quyết liệt, quyết đoán và đầy trách nhiệm, trong hai cơn bão số 3, số 5 xảy ra trên địa bàn đã khẳng định một cấp ủy, chính quyền gần dân, **giúp dân; đặc biệt phần lớn hầu hết các xã, phường đã đảm bảo an toàn tuyệt đối tính mạng của người dân**, cũng như hạn chế tối đa thiệt hại về tài sản. **Lực lượng vũ trang** đã hiệp đồng chặt chẽ, kịp thời triển khai lực lượng, phương tiện ứng cứu. **Nhân dân** đã có ý thức cao hơn, chủ động tham gia, tự phòng tránh, tự cứu hộ, hỗ trợ nhau, hình thành tinh thần cộng đồng trách nhiệm. Việc triển khai phương châm **“4 tại chỗ”** ở nhiều xã, phường đã chứng minh hiệu quả, góp phần giảm thiểu thiệt hại. Những kết quả trên là minh chứng quan trọng để tiếp tục nhân rộng, hoàn thiện cơ chế điều hành trong mô hình chính quyền hai cấp ở Nghệ An trong thời gian tới.

Từ 5 nhóm ưu điểm trên, xã con công đã vận dụng linh hoạt, đồng thời học hỏi được nhiều kinh nghiệm, cách làm hay của các xã, phường bạn để tổ chức lãnh đạo, điều hành trên địa bàn xã qua hoàn lưu hai cơn bão số 3, số 5 đã **đảm bảo an toàn tuyệt đối tính mạng cho người dân** và hạn chế thấp nhất thiệt hại về tài sản. Tinh thần đoàn kết giúp đỡ hỗ trợ của các xã bạn, của lực lượng vũ trang toàn quân khu, công an tỉnh và của doanh nghiệp, nhà hảo tâm... sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị và Nhân

dân đã tạo nên sức mạnh tổng hợp; để lại nhiều ấn tượng tốt đẹp và niềm xúc động, lòng biết ơn của đảng bộ, chính quyền và nhân dân xã Con Cuông.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được vẫn còn bộc lộ những tồn tại, khó khăn, vướng mắc, như: Năng lực dự báo, tham mưu, điều hành có thời điểm còn lúng túng, kinh nghiệm xử lý tình huống khẩn cấp chưa nhiều. Trang thiết bị, phương tiện cứu hộ còn thiếu và lạc hậu, thiếu hụt áo phao và thuyền, bè, xuồng và nhân lực. Một bộ phận cán bộ và người dân còn tâm lý chủ quan, lơ là, xem nhẹ, chưa tích cực thực hiện theo chỉ đạo của cấp trên; cá biệt nhiều hộ gia đình có thái độ chống đối, cản trở việc di dời. Sự hiệp đồng giữa các lực lượng ở một số nơi chưa thật sự nhuần nhuyễn; thông tin liên lạc, phối hợp còn chậm. Nhiều địa bàn bị cô lập, chia cắt, lực lượng cứu trợ không thể tiếp cận được. Lực lượng, phương tiện, nguồn lực của cấp xã quá mỏng so với yêu cầu cấp bách đề ra.

Từ thực tiễn đã rút ra bài học kinh nghiệm và nhiệm vụ, giải pháp, như:

- **Thứ nhất**, bảo vệ tính mạng Nhân dân phải đặt lên trên hết, trước hết là một nguyên tắc xuyên suốt, bắt buộc.

- **Thứ hai**, Chỉ đạo đúng lúc, đúng thời điểm vàng, quyết đoán trong xã lũ. Cấp xã phải quyết liệt và chịu trách nhiệm, kể cả phải di dời cả thôn, bản sang khu an toàn, cách xa vùng nguy hiểm với nguyên tắc **“không có ngoại lệ, không có thỏa hiệp”** với người dân, nhưng phải **“đúng lúc, đúng thời điểm”**. Phải kiểm tra, phân công ứng trực các điểm xung yếu, cấm người và phương tiện qua lại **ngay từ khi bão, lũ chưa về**.

- **Thứ ba**, trang bị đầy đủ phòng chống thiên tai, nhất là các hộ dân ven sông, suối, đập, ven biển phải **“bắt buộc có áo phao và thuyền”** - đây là cứu cánh an toàn trong tình huống khẩn cấp. Nhất là cần thống kê **các hộ làm nghề ngư dân** và cần có chế độ động viên để họ tham gia ứng cứu khi cần thiết, vì đây là những người có kinh nghiệm và thuần thục trên sông nước nhất là nước lũ lớn và vùng nguy hiểm.

Thứ tư, đẩy mạnh ứng dụng mạnh mẽ công nghệ thông tin, chuyên đổi số, hệ thống quan trắc, giám sát tự động. Kết nối thông tin từ các nhà máy thủy điện, trạm khí tượng, bản đồ cảnh báo sạt lở để kịp thời cung cấp cho cơ sở và thường xuyên cập nhật thông tin về thời tiết, nhất là những chuyên gia cảnh báo thời tiết có uy tín.

- **Thứ năm**, người đứng đầu cấp ủy, chính quyền xã phải sâu sát, quyết liệt. Cán bộ, đảng viên phải thực sự **“nói đi đôi với làm”**, **“đảng viên đi trước, làng nước theo sau”**. Gần dân, sát dân, cùng làm với dân, chứ không chỉ “vận động sông”. Đặc biệt đề cao 6 rõ trong thực hiện nhiệm vụ **“Rõ người – Rõ việc – Rõ trách nhiệm – Rõ quy trình – Rõ thời gian – Rõ kết quả”**. Đồng thời, có hình thức biểu dương, nhân rộng các điển hình tiên tiến để tạo sức lan tỏa và sự cống hiến.

- **Thứ sáu**, xây dựng chính quyền cấp xã mạnh không thể có cán bộ thôn bản yếu. Chính vì vậy cần xem xét kiện toàn khối, thôn, bản tinh gọn, hiệu quả. Xác định cán bộ thôn, bản là **“tai mắt, cánh tay nối dài”** của cấp ủy, chính quyền cơ sở, là lực lượng trực tiếp, gần dân nhất, giữ vai trò “cầu nối” giữa cấp ủy, chính quyền với nhân dân. Là nơi tổ chức, triển khai chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước đến người dân; có vai trò rất quan trọng trong việc củng cố khối đại đoàn kết ở cộng đồng dân cư.

- **Thứ bảy**, có những lớp tập huấn nâng cao khả năng phòng thủ dân sự, tổ chức diễn tập định kỳ gắn với các tình huống mưa bão, lũ ống, lũ quét, sạt lở đất; Xây dựng “cắm nang phòng chống thiên tai” phù hợp từng vùng, từng loại hình rủi ro. đặc biệt có giải pháp xây dựng văn hóa thích ứng, thích nghi với biến đổi khí hậu trong học đường, trong toàn dân phải có kỹ năng sinh tồn (**chúng ta cần học hỏi kinh nghiệm văn hóa của người Nhật Bản thích ứng với động đất, sóng thần**).

- **Thứ tám**, các lực lượng vũ trang cấp tỉnh cần phân bổ lực lượng đến các điểm xung yếu **trước khi bão, lũ xảy ra** để giúp dân phòng, chống trong mọi tình huống.

3. Từ những thực tiễn trên, xin kiến nghị, đề xuất:

(1)- Đề nghị tỉnh nghiên cứu, nhất là quy trình vận hành xả lũ thủy điện cần được xem xét, kiến nghị cấp có thẩm quyền sửa đổi, bổ sung theo bối cảnh mới: Không để hồ đầy mới xả, mà phải xả từ sớm, quy định mực nước giảm nhiều hơn nữa để đón lũ an toàn; hạn chế tối đa xả đáy, đẩy bùn đất ảnh hưởng nghiêm trọng đến môi trường sinh thái và thay đổi dòng chảy hạ du.

(2)- Đề nghị Trung ương, tỉnh bổ sung nguồn lực đầu tư, nâng cấp tuyến Quốc lộ 7, các đoạn xung yếu thường xuyên bị chia cắt do lũ, sạt lở. Quan tâm đầu tư các tuyến kè, đê chắn dọc tuyến Quốc Lộ 7, đặc biệt tại xã Con Công – nơi sông Lam đã ăn sâu vào khu dân cư làm sạt lở trôi nhà, đe dọa lở Quốc lộ 7. Bài học từ công trình kè, đê Đô Lương cho thấy hiệu quả trong bảo vệ an toàn dân cư, hạ tầng giao thông và phát triển bền vững toàn huyện Đô Lương cũ.

(3)- Bố trí các khu tái định cư an toàn, có hạ tầng đồng bộ. Trong trường hợp cần thiết, phải di dời cả thôn, bản đến nơi ở mới, tránh tình trạng sống “treo” bên hiểm họa. Đồng thời có chính sách hỗ trợ sinh kế bền vững cho đồng bào miền núi sau thiên tai: thút đầu tư các doanh nghiệp; quy hoạch vùng sản xuất mới, hỗ trợ cây trồng, vật nuôi phù hợp, phát triển du lịch cộng đồng, trồng dược liệu, nuôi thủy sản; gắn với doanh nghiệp tiêu thụ sản phẩm; trồng rừng bảo vệ thượng nguồn.

(4)- Kiến nghị Tỉnh ủy chỉ đạo ban hành Quy chế phối hợp giữa cụm xã của huyện cũ để phối hợp thực hiện các nhiệm vụ chính trị trên địa bàn, trong đó có nhiệm vụ phòng, chống thiên tai.

(5)- Kiến nghị Công an tỉnh xây dựng và ban hành Quy chế phối hợp giữa công an các xã, phường của cụm huyện cũ, nhiệm vụ “bắt buộc” huy động lực lượng, phương tiện tham gia hỗ trợ ứng cứu khi có tình huống xảy ra tại một địa phương.

(6)- Kiến nghị Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh xem xét, phân bổ lực lượng Ban Chỉ huy khu vực phòng thủ về các địa bàn xã trung tâm huyện cũ nơi đặt trụ sở của Ban chỉ huy quân sự huyện cũ trước khi có tình huống xấu xảy ra.

Kính thưa Đại hội!

Cơn lũ, bão lịch sử số 3, số 5 vừa gây ra hậu quả vô cùng nặng nề, chưa thể đo, đong, đếm được, đặc biệt người dân một số xã miền núi phía Tây chưa biết đến bao giờ mới có ngày bình yên trở lại. Nhiều công trình, bản làng bị phá hủy hoàn toàn, nhiều ngọn núi, bờ sông nguy cơ sạt lở bất cứ khi nào... khó khăn vẫn chồng chất khó khăn, nguy cơ thiên tai, biến đổi khí hậu ngày càng khốc liệt hơn, luôn chực nguy cơ bất cứ khi nào.

Tuy nhiên, với niềm tin tưởng và truyền thống xứ Nghệ không chùn bước trước khó khăn. Những kết quả, bài học kinh nghiệm trên đã minh chứng cho tinh thần trách nhiệm, sự đồng lòng, quyết tâm của cả hệ thống chính trị, lực lượng vũ trang và Nhân dân Nghệ An trong mô hình chính quyền hai cấp. Tin tưởng rằng, với sự lãnh đạo sâu sát của Tỉnh ủy, HĐND, UBND, UBMTTQ tỉnh sự vào cuộc đồng bộ, quyết liệt các sở ngành và của cấp xã, chúng ta sẽ sớm vượt qua khó khăn, tiếp tục giành nhiều thắng lợi mới, xây dựng Nghệ An phát triển nhanh, bền vững, xứng đáng với truyền thống cách mạng và niềm tin yêu của Nhân dân.

Một lần nữa xin kính chúc quý vị đại biểu, khách quý mạnh khỏe, hạnh phúc. Chúc đại hội thành công tốt đẹp. Xin trân trọng cảm ơn.